

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Date Received : 13.07.2018
Kabul Tarihi / Date Accepted : 05.08.2019
Yayın Tarihi / Date Published : 31.12.2019

<https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.47159-443654>

ÖĞRENME ORTAMLARININ FİZİKSEL DÜZENİ AÇISINDAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR*

Duygu KOZAN¹, Ayçin EMEKSEVER², Gönül ONUR SEZER³

ÖZ

Sınıf yönetimi, etkili bir eğitim-öğretim için dikkate alınması gereken bir konudur. Sınıfın fiziksel ortamının düzenlenmesi ise öğrenmenin gerçekleştiği ortamın oluşturulabilmesi ve etkili bir sınıf yönetimi için en önemli unsurlardan biridir. Bu araştırmanın temel amacı, öğrenme ortamlarının fiziksel düzeni açısından sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları belirlemektir. Araştırma 2017-2018 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Bursa ili merkezinde 25'i özel okulda, 25'i devlet okulunda görev yapan toplam 50 sınıf öğretmeninden alınan verilerle oluşturulmuştur. Öğretmenlerden karşılaştıkları sorunları belirlemek ve bu sorunlara ne gibi çözüm önerileri geliştirdiklerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunu doldurmaları istenmiştir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseninde yürütülmüş olup verilerin analizinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Öğretmenlerin en fazla öğrenci sayısı, araç-gereç ve temizlik ile ilgili sorun yaşadıkları; en az tahtanın yeri, ortak kullanım alanları ve sınıf boyutları ile ilgili sorun yaşadıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenme ortamları, fiziksel düzen, sınıf öğretmenleri

THE OPINIONS OF THE PROSPECTIVE TEACHERS TAKING PEDAGOGICAL FORMATION EDUCATION ON CRITICAL PEDAGOGY

ABSTRACT

Classroom management is an issue to be considered for effective education. Organizing the physical environment of the classroom is one of the most important elements for creating an environment where learning takes place and effective classroom management. The main purpose of this research is to identify the problems faced by primary education teachers in terms of the physical organization of learning environments. The research was carried out with a total of 50 primary education teachers in the center of Bursa in the fall semester of 2017-2018 academic year, 25 of which are in private schools and 25 of which are in public schools. Teachers were asked to fill in a semi-structured interview form prepared by researchers to identify the problems they encountered and to determine what solutions they have developed for these problems. The research was carried out in the state study design from the qualitative research designs and the descriptive analysis technique was used in the analysis of the data. Teachers had the most problems with the number of students, equipment and cleaning; it has been determined that they have at least a problem with the place of the board, common areas and class sizes.

Keywords: Learning environments, physical order, primary education teachers

* Bu çalışma 11-14 Nisan 2018 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen "17. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu(USOS-2018)"nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, dygkzn@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9560-9553>

² Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü aaycin93@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-3667-335X>

³ Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, gonulonur@uludag.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8258-2539>

1.GİRİŞ

Sınıfta disiplini sağlama olarak algılanan sınıf yönetimi, günümüzde öğretmenin sınıf yöneticisi olarak sınıf ortamının fiziksel düzenini oluşturmasını, sınıftaki iletişimi düzenlemesini, eğitim - öğretim faaliyetlerini bu olanaklara göre organize etmesini, özet olarak sınıfta tüm etkinlikler için olumlu ortamın sağlanmasını içermektedir (Aydın, 2000). Öğrenme için uygun ortam oluşturulması ve devam ettirilebilmesi olarak tanımlanan etkili sınıf yönetimi, zamanının uygun kullanılması, öğretmen ve öğrencilerin verimli çalışmasına engel olan her şeyin ortadan kaldırılması, sınıftaki nesne ve materyallerin, bireylerin ve vaktin yönetilmesi, öğrencilerin etkinliklere katılımının sağlanmasıdır (Erdoğan, 2005). Okul yaşamıyla yeni tanışan ilkököl öğrencileri için öğretmen davranışları, sınıf yönetimi oldukça önemlidir. Şentürk ve Oral'ın (2008) belirttiği gibi, artık öğretmen sadece öğretme eylemini gerçekleştiren kişi olarak değil buna ek olarak öğrenmeyi sağlayan, öğretim sürecini yöneten ve yönlendiren kişidir. Kıvrak, Yörük ve Selamet'e (2015) göre de başarılı bir öğretim için sınıfın fiziksel özellikleri oldukça önemlidir. Fiziki ortam, öğrencilerin başarılarına doğrudan etki etmekte ve sınıfın boyutu ve öğrenci sayısı, sınıfın renk ve görünümü, ısı, ışık, gürültü, temizlik ve yerleşim düzeni olarak sınıflandırılmaktadır (Tabancalı, 2007). Başar (1999) ve Işık (2007) fiziksel düzenlemelerin amacının öğrencinin kendini rahat hissetmesini sağlamak, okul ve sınıfı ilgi çekici hale getirmek ve bu sayede öğrencinin okula gelişini istekli hale getirmek, öğrencileri derslere motive etmek ve öğrenmeyi kolaylaştırmak amaçları için yapıldığını belirtmiştir.

Kaliteli bir öğrenme ortamının oluşması için; sınıf boyutu öğrenci sayısına yetecek düzeyde olmalı, öğrenciye eşyalarını yerleştirebileceği, rahatça dolaşabileceği, etkinlik yapabileceği alan bırakılmalıdır. Bu alanlar öğretmenin de öğrenciler arasında dolaşmasını ve onlarla yakından ilgilenmesini kolaylaştırmaktadır (Erden, 2001). Öğrenme ortamında net bir öğrenci sayısı vermek gerçekçi olmamakta, sayıyı sınıfın düzeyine göre belirlemek gerekmektedir (Karaçalı, 2006). Dünya ülkelerine bakıldığında ortalama bir sınıftaki öğrenci sayısının farklılık gösterdiği görülmektedir. Sınıfta bulunan öğrenci sayısı açısından Çin ve Şili'nin ilk sıralarda, Rusya Federasyonu ile Çek Cumhuriyeti'nin son sırada olduğu söylenebilir. Ülkemizde ise sınıf başına düşen öğrenci sayısı yirmi altı civarındadır (Gökçe, 2014). Renk, estetik çekiciliğin sağlanması konusunda öğrenci sayısı kadar etkili bir faktördür. Duvarlarda açık tonlar tercih edilmeli, ve eşyalarla uyumlu olmasına dikkat edilmelidir. Aynı zamanda duvar rengi çevresindeki perde, mobilya, masa örtüleri, tablo, halı, poster gibi eğitsel malzemelere uygun arka plan oluşturmalarıdır (Küçükahmet, 2002). Sınıf ısısının ortamın rahatlığını sağladığı tartışılmaz bir gerçektir. Yapılan araştırmalar, oda ısısının öğrencilerin performansını ve davranışlarını etkilediğini ortaya koymuştur (Bull ve Soly, 1996; Akt. Tabancalı, 2007). Öğrencilerin derse yoğunlaşmasını negatif etkileyen faktörlerden bir diğeri ise sınıfın aşırı sıcak veya soğuk olmasıdır (Aydın, 2000). Aydınlatma sınıfta görme ya da okumayı zorlaştırmayacak düzeyde olmalıdır. Işık'a (2007) göre; sınıf ortamında sesin, konuşmacıdan dinleyicilere yankılanmadan ulaşması beklenir. Sesin en üst düzeyde yankısız olarak öğrenciye iletilmesi için öğretim yöntemi ve sınıfta oluşturulan ses düzeyinin yanında öğretmenin ses tonu da önemlidir. Akustik estetiğe sahip bir sınıf oluşturmasına ilişkin şunlar önerilebilir:

- 1- Ortalama 3 m. tavan yüksekliği,
- 2- Ses yalıtımlı yüzeyler,
- 3- Halı kaplanan zemin,
- 4- Aza indirilmiş öğretmen - öğrenci mesafesi,
- 5- Gerekli durumda kullanılan ses düzeniği,
- 6- Gürültüden uzak yerlere kurulan okullar,
- 7- Özel amaçlar için oluşturulan özel odalar,
- 8- Sınıf akustiği için danişılan teknik elemanlar,
- 9- İklimlendirme sistemi.

Sınıflar, toplu yaşamın gerçekleştiği yerlerdir. Bu özelliği nedeniyle öğrencilerin ve öğretmenlerin sağlık açısından risk taşıdığı alanlardır. Çünkü en iyimser koşullarda 20-30 öğrencinin bulunduğu ortamlarda özellikle ilköğretim kademesinde olumsuz sağlık koşullarının etkisi daha çabuk görülebilmektedir. Bu nedenle sınıfın fiziki ortamının devamlı olarak temiz tutulması, sınıfların havalandırılması ve bu etkinliklerin sürekliliğinin sağlanması önemlidir (Tabancalı, 2007). Karaçalı'nın (2006) ifadelerine göre; eğitimin etkin ve akıcı bir şekilde sürdürülmesini sağlayan yerleşim düzeni, sınıf içi iletişimi ve eğitim - öğretim sürecini pozitif etkilemektedir. Işık'a (2007) göre yerleşim düzeni dört şekilde sınıflandırılmaktadır. Bunlar, geleneksel sınıf yerleşim düzeni, tek gruplu yerleşim düzeni, bireyselleştirilmiş sınıf yerleşim düzeni ve çok gruplu yerleşim düzenidir. Geleneksel sınıf yerleşim düzeninin en yaygın yerleşim düzeni olduğunu ve öğretmen merkezli eğitim için uygun olduğundan; bireyselleştirilmiş sınıf yerleşim düzeninin, bireysel öğrenmeler için uygun olduğundan ve çoğunlukla yabancı dil, bilgisayar ve fen bilgisi laboratuvarlarının bu sınıf düzenine uygun olarak oluşturulduğundan; tek gruplu yerleşim düzeninin, küçük sınıflar için uygun olduğundan, öğretmenin grubun bir üyesi olduğundan, öğrencilerin daire, köşeli "U", kare ya da "V" şeklinde oturabileceklerinden; çok gruplu yerleşim düzeninin; sınıftaki öğrencilerin gruplar halinde çalışmasına, işbirliği yapmalarına imkân sağladığından bahsetmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Son yıllarda, öğretmen merkezli eğitim yerini öğrenci merkezli eğitime bırakmıştır (Gökçe, 2014). Öğrenci merkezli eğitim teoride öğrencinin sınıf içinde ve dışında daha fazla aktif olmasını öngörüp öğrenilen bilginin kalıcı olmasını hedeflemektedir. Bu da fiziksel çalışma ortamlarının uygunluğuyla sağlanabileceği düşünülmektedir. Bu araştırma kapsamında sınıf öğretmenlerinin sınıfın fiziksel düzenine yönelik karşılaştıkları problemlerin tespiti yapılacağından alan yazın için önemlidir. Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarının fiziksel düzeniyle ilgili yaşadıkları sorunları ortaya koymaktır. Bu genel amaç çerçevesinde iki soruya cevap aranmaktadır;

1. Sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarına yönelik olarak karşılaştığı fiziksel sorunlar nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları fiziksel sorunlara yönelik önerdikleri çözümler nelerdir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Öğretimin yapıldığı derslik olarak tanımlanan sınıf, ortak özellikleri sebebiyle bir araya gelen öğrencilerin, önceden belirlenmiş ortak davranışların kazandırıldığı yerdir (Çalık, 2003). Sınıfın tanımı yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre incelendiğinde, bilgilerin paylaşıldığı bir yer değil; öğrenci etkinlikleriyle öğrenmenin sağlandığı, sorgulamanın yapıldığı, sorun çözüme, öğrenme ve düşünme becerilerinin geliştirildiği bir alan olarak tanımlanmaktadır (Şaşan, 2002). Terzi'ye (2002) göre sınıf, eğitim sisteminin önemli bir parçasıdır ve burada nitelikli insan gücü yetiştirilir. Nitelikli insan gücü ise ilköğretim yıllarındaki eğitimle sağlanmakta ve bu durum ülkelerin daha refah düzeyine ulaşmasını sağlamaktadır (Yeşilyurt ve Çankaya, 2008).

Yapılan araştırmalar incelendiğinde; sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarının fiziksel düzenine yönelik görüşlerini ele alan sınırlı sayıda çalışmanın olduğu tespit edilmiştir. Güven ve Karataş (2004), ilköğretim matematik öğretmen adaylarının istedikleri sınıf modellerini belirlemek amacıyla yaptıkları "İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Sınıf Ortamı Tasarımları" isimli çalışmada fiziksel düzenin oturma düzeni ögesini ele almışlar ve yaptıkları araştırmada öğretmen adaylarının en çok tercih ettikleri tasarımın oturma düzeni değiştirilmiş sınıf tasarımı, en az tasarlanan öğrenme ortamı ise bilgisayar destekli (bilgisayar merkezli) sınıf ortamı tasarımı sonucuna ulaşmışlardır. Vural ve Sadık (2003), 1998 yılından önce ve 2000 yılından sonra eğitim-öğretim yapan ilköğretim okullarının eğitime ayrılan alanları, yönetime ayrılan alanları, servis alanları ve estetik yapıları açısından fiziksel şartlarında farklılık durumunu tespit etmek için yaptıkları "İlköğretim Okul Binalarının Fiziksel Açısından Değerlendirilmesi" adlı bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmanın sonucunda, 2000 yılından sonra eğitim - öğretime başlayan ilköğretim okullarının eğitime ayrılan alanları, yönetime ayrılan alanları, servis alanları, duvar renklendirmesi, sıra ve sandalyelerin uygunluğu, mobilitesi, ısı ve ışıklandırması, sınıfların ve okul bahçesinin temizliği ve çevre düzenlemesi, okul binalarının giriş - çıkış kapıları gibi faktörler açısından, 1998 yılından önce eğitim-öğretime başlayan ilköğretim okullarından daha uygun fiziksel şartları olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır. Yapılan bir başka çalışmada ise Şensoy ve Sağsöz (2015); sınıfların fiziksel yapısının öğrencinin başarısı ile ilişkili olduğunu ortaya koymuşlardır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Öğrenme ortamlarının fiziksel düzeni açısından sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Bu desen nitel araştırma desenlerinden biridir. Yin'e (1984) göre durum çalışması; kendi gerçek yaşam çerçevesi içinde güncel bir olguyu çalışan, ele alınan konu ve içinde bulunduğu içerik arasında kesin çizgilerin bulunmadığı görgül araştırma yöntemlerinden biridir (Akt; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Bursa'da görevli sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu öğretmenler arasından seçilen ve farklı sosyoekonomik çevrelerdeki okullarda görev yapan 50 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Örneklem grubu kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile oluşturulmuştur. Bu yöntemde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılı güz döneminde Bursa ili merkezinde yer alan iki devlet ve iki özel ilköğretim okulunda görev yapmakta olan 37'si kadın 13'ü erkek toplam 50 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışma, gönüllülük esas alınarak katkıda bulunabilecek öğretmenlerle yürütülmüştür. Çalışmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1

Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

Mesleki Deneyim	Özel				Devlet				Toplam (f)	Toplam (%)
	Kadın (f)	Kadın (%)	Erkek (f)	Erkek (%)	Kadın (f)	Kadın (%)	Erkek (f)	Erkek (%)		
0-5	14	28	1	2	-	-	-	-	15	3
6-10	5	10	1	2	1	2	-	-	7	14
11-15	1	2	1	2	3	6	1	2	6	12
16-25	2	4	-	-	11	22	9	18	22	44
Toplam	22	44	3	6	15	30	10	20	50	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi çalışmaya katkı sağlayan sınıf öğretmenlerinin %50'si özel okulda görev yaparken; %50'si de devlet okulunda görev yapmaktadır. Kadın öğretmenler çalışma grubunun %74'lük kısmını oluştururken; erkek öğretmenler %26'lık kısmını oluşturmaktadır. Özel okulda görev yapan öğretmenlerin %44'ü kadın, %06'sı erkektir. Devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin ise; %30'u kadın, %20'si erkektir. Mesleki deneyimi 0-5 yıl olan öğretmenler çalışma grubunun %3'ünü; 6-10 yıl olan öğretmenler çalışma grubunun %14'ünü; 11-15 yıl arasında olan öğretmenler çalışma grubunun %12'sini ve 16-25 yıl olan öğretmenler çalışma grubunun %44'ünü oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri, sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarına yönelik görüşlerini belirlemek amacı ile uzman görüşleri alınarak hazırlanmış iki açık uçlu sorudan oluşan görüş formu aracılığıyla toplanmıştır. Bu formun hazırlanmasında ilgili alan yazın incelenmiş ve araştırmanın amacı kapsamında açık uçlu sorular ile form tamamlanmıştır. Hazırlanan bu formda geçerliğin sağlanması amacıyla form iki uzmanın görüşüne sunulmuş ve uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada betimsel analiz yöntemi kullanılarak elde edilen veriler analiz edilmiştir. Betimsel analiz yönteminde, toplanan veriler, önceden karar verilen temalara göre özetlenir ve yorumlaması yapılır. Araştırma kapsamında betimsel analiz dört aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk olarak veriler okunmuş ve bir çerçeve belirlenmiştir. Daha sonra bu çerçeve kapsamında veriler bir araya getirilerek ortak yönleri bulunmuş ve başlıklar oluşturulmuştur. Ardından başlıklar ve bulgular okuyucuların rahatlıkla anlayabileceği gibi düzenlenmiştir. Son aşamada ise elde edilen bulgular frekans ve yüzde şeklinde tablolastırılarak verilmeye çalışılmıştır.

Araştırmanın verilerinin iç güvenilirliğinin artması için, iki araştırmacı tarafından veriler tekrar incelenmiştir. Analizler arasındaki tutarlılığı kontrol etmek üzere araştırmacılar bir araya gelmiştir. Araştırmacılar tarafından kodlanan verilerin tutarlılığı Miles ve Huberman'ın (1994) görüş birliği/ (görüş ayrılığı + görüş birliği) formülü ile hesaplanmıştır. Araştırmacılar arası genel uyuma katsayısı .81 olarak belirlenmiştir. Uyuşma katsayısının .70 veya üzerinde olması yeterli görüldüğünden, araştırmanın yeterli düzeyde bir iç güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarının fiziksel düzeni açısından görüşlerini daha açık bir şekilde yansıtabilmek amacıyla birer kod numarası verilerek Özel Okul Kadın Öğretmenler (ÖKÖ), Özel Okul Erkek Öğretmenler (ÖEÖ), Devlet Okulu Kadın Öğretmenler (DKÖ), Devlet Okulu Erkek Öğretmenler (DEÖ), öğretmen sıra numarası (1,2,3...) şeklinde doğrudan alıntılara da yer verilmiştir. (Örneğin: ÖKÖ5 (Ö: Özel Okul, K:Kadın, Ö: Öğretmen, 5: 5. sıradaki öğretmen). Bu verilerin araştırmanın iç güvenilirliğini arttıracığı düşünülmektedir. Görüşme formunun ve taslak kodlamaların başka araştırmacılar tarafından incelenebilecek şekilde saklanması yapılan araştırmanın dış güvenilirliği açısından da önemli görülmektedir.

3. BULGULAR

Bu bölümde sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarının fiziksel düzeni açısından karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlar için geliştirdikleri çözüm önerileri ile ilgili bulgular yer almaktadır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri doğrudan alıntılarla desteklenerek sunulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarının fiziksel düzeni açısından karşılaştıkları sorunların frekans ve yüzdeleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Ortamlarının Fiziksel Düzeni Açısından Karşılaştıkları Sorunlar

Sorunlar	Devlet Okulu				Özel Okul				Toplam	
	Kadın		Erkek		Kadın		Erkek			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenci Sayısı	14	37,8	3	23	14	37,8	2	15,3	33	66
Yerleşim Düzeni	11	29,7	-	-	3	8,1	1	7,6	15	30
Tahtanın Yeri	-	-	-	-	2	5,4	-	-	2	4
Isı	2	5,4	-	-	7	18,9	-	-	9	18
Işık	3	8,1	1	7,6	8	21,6	2	15,3	14	28
Gürültü	9	24,3	1	7,6	4	10,8	2	15,3	16	32
Temizlik	12	32,4	2	15,3	8	21,6	-	-	22	44
Araç-Gereç	13	35,1	4	30,7	14	37,8	1	7,6	32	64
Görüntü-Boya	4	10,8	2	15,3	3	8,1	2	15,3	11	22
Ortak Kullanım Alanları	4	10,8	3	23	-	-	-	-	7	14
Sınıf Boyutları	3	8,1	-	-	2	-	2	-	7	14

Tablo 2'de görüldüğü gibi sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarının fiziksel düzeni ile ilgili karşılaştıkları sorunlar; öğrenci sayısı, yerleşim düzeni, tahtanın yeri, ısı, ışık, gürültü, temizlik, araç-gereç, görüntü-boya, ortak kullanım alanları ve sınıf boyutları başlıkları altında toplanmıştır.

Tablo 2 incelendiğinde en çok karşılaşılan sorunların öğrenci sayısı ile ilgili olduğu görülmektedir. 33 sınıf öğretmeni (%66) "öğrenci sayısı" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak öğrenci sayısının fazla olmasıyla beraber ders veriminin düştüğüne vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DEÖ5; "Program 20-25 öğrenciye göre hazırlanmış ancak sınıflarda öğrenci sayısı 40'lara dayandı."

DKÖ7; "Öğrenci sayısının çokluğu alan gerektiren sınıf içi etkinliklerde büyük sorun oluyor."

ÖEÖ3: "Öğrenci sayısının çokluğu, ders verimini düşürüyor."

ÖKÖ2: "Bireysel farklılığın çok önemli olduğu bir dönemde ve öğretmenliğin bilgiyi direkt aktarandan ziyade rehberlik eden görevinde olduğu için sayı en fazla 16 olmalı."

ÖKÖ21: "Öğrenci sayım 19 ve tek sayı olması sıkıntı. Ayrıca kız-erkek dağılımı da eşit değil."

15 sınıf öğretmeni (%30) "yerleşim düzeni" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak yerleşim düzeninin hareket alanını kısıtlayıcı şekilde olduğuna ve sıraların büyüklüğünün istenilen düzenin oluşturulmasına engel olduğuna vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ6; "Klasik yerleşim düzeni olduğu için öğrencilerin ve öğretmenin hareketleri kısıtlanmaktadır."

DKÖ7; "Sıraların fazla, sınıfın küçük olması U düzeni oluşturmayı engelliyor. U düzeni hem hareket alanı hem de öğretmenin öğrencilere yakınlığı açısından en iyi oturma şekli bence."

ÖKÖ13: "Öğrenci sayısının çokluğu etkinliklere uygun yerleşim düzeni yapmaya engel oluyor."

ÖKÖ21: "Sıraların 2 kişilik ve çok büyük olması yerleşim düzeni açısından uygun değil."

2 sınıf öğretmeni (%4) "tahtanın yeri" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak tahtanın yerinden dolayı tüm öğrencilerin rahatlıkla tahtayı göremediklerine vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

ÖKÖ15: "Akıllı tahta sağda olduğu için sol taraftakiler görmüyor."

9 sınıf öğretmeni (%18) "ısı" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak sınıfların güneş alıp almamasından kaynaklı yaşadıkları sorunlara vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ6; "Arka camlar güneş almadığı için daha soğuktur."

ÖKÖ4: "Sınıfım çok fazla güneş aldığından dolayı çok sıcak ve bunaltıcı oluyor."

ÖKÖ6: "Sınıfın güneşe bakmasından kaynaklı olarak bahar ve yaz aylarında sınıf içerisi öğrenmeyi zorlaştıracak kadar sıcak oluyor."

14 sınıf öğretmeni (%28) "ışık" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak camların büyüklüğünden, okulun bulunduğu konumdan ve sınıfın fazla ışık almasından kaynaklı yaşanan sorunlara vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ2; "Sınıfın çok aydınlık olması, camlar büyük olduğu için ışık ve ısı yönünden sıkıntı yaratıyor."

DKÖ16; "Okulun mahalle içindeki konumu itibariyle bazı sınıflar karanlık olabiliyor."

ÖKÖ5: "Tahtaya yansıyan ışık öğrencinin tahtayı görmesini zorlaştırmaktadır."

16 sınıf öğretmeni (%32) "gürültü" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak okulun bulunduğu çevreden, farklı kademelerdeki sınıflarla derslerin uyuşmadığından, teneffüs alanlarının küçük olmasından kaynaklı yaşanan sorunlara vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ4; "Gürültü bahçemizin küçük olması ve beden eğitimine çıkan öğrencilerin seslerinden kaynaklanabiliyor ama bu da çok düzelecek bir durum değil."

DKÖ5; "Sınıfın karşısındaki dokuma tezgâhlarından kaynaklanan gürültü sorunu."

ÖKÖ1: "Bazı dersler ortaokulların öğle arasına, birinci sınıfların kahvaltı saatine denk geldiği için çok gürültü çok gürültü oluyor."

ÖEÖ3: "Dışarıdan gelen gürültü dikkatin dağılmasına sebep oluyor."

22 sınıf öğretmeni (%44) "temizlik" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak personel yetersizliğinden, yapılması gereken temizliğin aksatılmasından kaynaklı yaşanan sorunlara vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DEÖ1; "Ortaokul ve ilkokul aynı binada olduğundan sınıflar yeterince temiz olamıyor. Hizmetli sıkıntısı da cabası."

DKÖ4; "Temizlik konusu sıkıntılı. Öğrenci tuvaletleri daha temiz olmalı idi. Okulumuzda kadrolu hizmetli yok. Okulumuzun kendisinin fazladan bir hizmetli tutacak yeterli mali gücü yok. Yani okulumuzda hizmetli var ama sayıları az olduğu için yetişemiyorlar."

DKÖ7; "Sınıflar temizleniyor ama paspas yapılmadığı için tozlar havaya yayılıyor."

ÖKÖ3: "Sınıfım nöbetçi sınıf olduğu için sabahları geldiğimizde dağınık ve temizliği yetiştirilemediği için pis bir sınıfla karşılaşıyoruz. Bu da sınıfı benimsememiz açısından zor oluyor."

ÖKÖ1: "Sınıflar yeterince temizlenmiyor. Tuvaletler hijyenik değil."

32 sınıf öğretmeni (%64) "araç-gereç" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak araç gereçlerin ortak kullanımından, teknolojik olanların çalışmamasından kaynaklı yaşanan sorunlara vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ6; "Ders araç gereçleri okulun ortak kullanımındadır. Her sınıfın düzeyine uygun araçlar sınıfında olması daha iyi olur."

DKÖ16; "Bilgisayar, projeksiyon, internet gibi araç gereçlerin çalışmama durumu sorun oluyor."

ÖKÖ7: "Akıllı tahtalarda yeterli uygulama yok."

ÖKÖ18: "Tahtanın sık sık arızalanması, kabloların dağınık olması, internet bağlantısının sık sık kopması planlarımızı aksatıyor."

11 sınıf öğretmeni (%22) "görüntü-boya" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak boyanın yenilenmemesinden kaynaklı yaşanan sorunlara vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ4: "Sınıflar yeterince sık boyanmıyor."

DEÖ4: "Sınıf tertip düzeni berbat, boya kötü."

7 sınıf öğretmeni (%14) "ortak kullanım alanları" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak ortak kullanım alanlarının ölçülerinden ve koridorların aktif kullanılmamasından kaynaklı yaşanan sorunlara vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DEÖ3: "Ortak kullanım alanları (spor salonu, laboratuvar, kütüphane, bilişim teknolojileri sınıfı) büyüklük ve kullanılabilirlik yönünden sıkıntılıdır."

ÖKÖ21: "Koridorlarda zeka oyunları alanı yok."

7 sınıf öğretmeni (%14) "sınıf boyutları" başlığı altında sorun belirtmiştir. Öğretmenler bu konu ile ilgili olarak sınıf mevcuduna göre sınıf boyutlarının küçük olmasından kaynaklı yaşanan sorunlara vurgu yapmışlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ5: "Sınıfların küçük olması."

ÖKÖ6: "Sınıfın büyüklüğü öğrenci sayısı için yeterli değil. Sıralar, masalar, öğretmen masası, dolaplar askılar vs hepsi birleşince çok kalabalık bir ortam oluyor."

ÖEÖ1: "Sınıfım sayısına göre küçük."

Sınıf öğretmenlerinin öğrenme ortamlarının fiziksel düzeni açısından karşılaştıkları sorunlara geliştirdikleri çözüm önerilerinin frekans ve yüzdeleri Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenme Ortamlarının Fiziksel Düzeni Açısından Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Geliştirdikleri Çözüm Önerileri

Sorunlar	Devlet Okulu				Özel Okul				Toplam	
	Kadın		Erkek		Kadın		Erkek			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenci Sayısının Azaltılması	10	27	2	15,3	11	29,7	1	7,6	24	48
Temizliğin İyileştirilmesi	8	21,6	1	7,6	7	18,9	-	-	16	32
Gürültü İyileştirilmesi	2	5,4	-	-	4	10,8	1	7,6	7	14
Araç-Gereç İyileştirilmesi	7	18,9	3	23	12	32,4	1	7,6	23	46
Etkinlik-Sergi Alanlarının Çoğaltılması	1	2,7	-	-	2	5,4	-	-	3	6
Yerleşim Düzeninin İyileştirilmesi	4	10,8	-	-	1	2,7	1	7,6	6	12
Isı İyileştirilmesi	1	2,7	-	-	7	18,9	-	-	8	16
Görüntü/Boya İyileştirilmesi	2	5,4	1	7,6	1	2,7	1	7,6	5	10
Işık İyileştirilmesi	1	2,7	-	-	3	8,1	1	7,6	5	10
İdari Denetim	-	-	-	-	4	10,8	-	7,6	4	8
Ortak Kullanım Alanlarının İyileştirilmesi	1	2,7	1	7,6	-	-	-	-	2	4
Okul Binasının İyileştirilmesi	4	10,8	3	23	-	-	-	-	7	14
Sınıf Boyutu İyileştirilmesi	2	5,4	-	-	-	-	-	-	2	4

Tablo 3'te görüldüğü gibi sınıf öğretmenleri öğrenme ortamlarının fiziksel düzeni ile ilgili karşılaştıkları sorunlara geliştirdikleri çözüm önerileri; öğrenci sayısının azaltılması, temizliğin iyileştirilmesi, gürültü iyileştirilmesi, araç-gereç iyileştirilmesi, etkinlik-sergi alanlarının çoğaltılması, yerleşim düzeninin iyileştirilmesi, ısı iyileştirilmesi, görüntü/boya iyileştirilmesi, ışık iyileştirilmesi, idari denetim, ortak kullanım alanlarının iyileştirilmesi, okul binasının iyileştirilmesi ve sınıf boyutu iyileştirilmesi başlıkları altında toplanmıştır.

Tablo 3 incelendiğinde 24 sınıf öğretmeni (%48) "öğrenci sayısının azaltılması" başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Bu konu ile alakalı olarak öğretmenler mevcudun 25 kişiyi geçmemesi, mevcudların çift sayı ve kız erkek eşit olacak şekilde dağılması üzerinde durmuşlardır.

DKÖ5: "Sınıf mevcudları 25 olmalıdır."

DKÖ8: "Mevcudların 25 öğrenciyi geçmemesi."

DKÖ19: "Öğrenci sayısının en asgariye çekilmesi bazı sorunların kendiliğinden çözülmesine yardımcı olacaktır."

ÖKÖ6: "Özel okullarda sınıflardaki öğrenci sayısı 15-18 kişi arasında olmalıdır. Daha az sayıda öğrenci ile daha geniş, ferah sınıflarda daha iyi eğitim-öğretim yapılacaktır."

ÖKÖ21: "Sınıflara mümkün olduğunca çift sayı ve kız-erkek eşit olacak şekilde öğrenci dağılımı yapılmalı."

16 sınıf öğretmeni (%32) temizliğin iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Bu konu ile alakalı olarak öğretmenler öğrencilerin, ailelerin ve temizlik personellerinin bilinçlendirilmesi üzerinde durmuşlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ1: "Temizliğin aileden geldiğini düşünüyorum. Tuvaletlerde tuvalet kağıdı ve sabun yok, konulabilir. Devlet destek verebilir."

DKÖ6: "Yapılan çalışmalar öğrencilerin yerlere çöp atmasını engellemiyor, önce ailelerin bilinçlenmesi gerekmektedir."

DKÖ8; *"Temizlik bilinci için çeşitli etkinliklerin yapılması ve geri dönüşüm kutularının her sınıfta olması."*

ÖKÖ1; *"Temizlik yüzeysel yapılmamalı, gerekiyorsa görevli sayısı artırılmalı."*

ÖKÖ7; *"Öğrencilere sağlık-temizlik konulu seminerler verilmeli, temizlik personelleri bilgilendirilmeli ve teftiş edilmelidir."*

7 sınıf öğretmeni (%14) gürültü iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Öneriler, okulların bulunduğu konum, çevresi ve gürültü bilinçlendirmesi üzerine yoğunlaşmıştır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ5; *"Okula yakın gürültülü iş yerlerine ruhsat verilmemelidir."*

DKÖ6; *"Dokuma fabrikaları yerleşim yerlerinden uzakta bir yerde toplanırsa gürültü kirliliği ortadan kalkacak."*

ÖEÖ3; *"Gürültü çıkarıcıları eğitmek, sebepleri bulup minimize etmek, okulu sessiz bir yere kurmak."*

ÖKÖ7; *"Teneffüsler ve öğle arası ilköğretim ve ortaokul için ortak olmalı."*

23 sınıf öğretmeni (%46) araç-gereç iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Öğretmenler kullanacakları araç-gereçlerin kalıcılığı, pratikliği üzerinde durmuş, bu konuda zaman kaybını minimuma düşürmeyi istemişlerdir. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ6; *"Sınıfların kendine ait araç-gereçlerinin olması sürekli kullanım için faydalı olur."*

DKÖ10; *"Sınıfın fiziki ortamında sınıf panolarına ürün yapıştırma kolaylık yapılacak şekilde olmalıdır. Tahta silgisini tahtanın kenarında konacağı miktatsız bir bölüm olabilir. Öğrencilerin ders kitaplarını koyabilecekleri duvarların alt kısmında sabit dolaplar olabilir."*

ÖKÖ3; *"Araç-gereçler çok yönlü, kullanışlı, zaman kazandıran, öğretimi kolaylaştıran kalıcı ürünler şeklinde tasarlanmalıdır."*

ÖKÖ21; *"Akıllı tahta uygulamaları geliştirilmeli."*

3 sınıf öğretmeni (%6) etkinlik sergi alanlarının çoğaltılması başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Öğretmenler sınıf içinde yapılan etkinliklerin sergilenmesi için farklı öneriler sunmuşlardır. Bunlar;

DKÖ17; *"Panoların dışında diğer kısımlara çeşitli çıtalar takılarak yapıştırma, asma gibi ihtiyaçlar karşılanmalı. Üç boyutlu çalışmaların sergilenmesi için raflar olmalı."*

ÖKÖ20; *"Duvarları DC-FIX ile kaplamak ya da daha farklı düzenlerde panolar edinmek ya da yaptırmak."*

ÖKÖ22; *"Duvarlar her yılın sonunda boyandığı için yıl içinde rahatlıkla etkinlik asabilmeliyiz."*

6 sınıf öğretmeni (%12) yerleşim düzeninin iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Öğretmenler, etkinliklere uygun olarak değiştirilebilir olmak üzere genellikle U düzeni sağlanması üzerinde durmuşlardır. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ8; *"Küme veya U şeklinde sınıf oturma düzeni sağlanması."*

DKÖ19; *"Klasik sınıf sistemi yerine mini amfi sınıf sistemi oluşturulabilir."*

ÖEÖ2; *"Yöntem ve tekniğe göre oturma düzeni uygulanmalı."*

ÖKÖ5; *"Öğrencileri tanıyarak yerleşim düzeni oluşturulmalı."*

8 sınıf öğretmeni (%16) ısı iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Öğretmenler mevsimsel sıcaklıkların ders verimini etkilediğini, sınıf ısısının alınabilecek bazı önlemlerle ortalama tutulabileceğini belirtmiştir. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ2; *"Havaların sıcak olduğu zaman sınıfın sıcak olmasının engellenmesi."*

ÖKÖ8; *"Sıcak havalarda ders veriminin düşmemesi adına klima vb bir cihaz takılabilir."*

ÖKÖ4; *"Ders esnasında ortam sıcaklığı çok önemli olduğu için güneşe karşı önlem alınmalı."*

5 sınıf öğretmeni (%10) görüntü-boya iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Renklerin psikoloji üzerindeki etkisi üzerinde duran öğretmenlerin bu duruma ilişkin bazı görüşleri şöyledir;

DKÖ10; "Sınıfın boyası konusunda pastel renklerin seçimi hayal gücünün çalışmalara yansımada önemli olacaktır."

DKÖ17; "Sınıfta kullanılan renkler mavi, yeşil gibi sakinleştirici olmalıdır."

ÖKÖ13; "Sınıftaki renk seçimlerinin dikkatle seçilmesi gerekmektedir. Bazı renkler asabiyeti arttırmaktadır. Daha sağlıklı eğitim ortamında sakinleştirici renkler tercih edilmelidir."

ÖEÖ1; "Sınıf içerisinde dikkatlerini çok dağıtacak renkler ve materyaller çok fazla kullanılmayabilir."

5 sınıf öğretmeni (%10) ışık iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Öğretmenlerin sınıfa yansıyan güneş ışığının olumsuzluklarına yönelik bazı önerileri şöyledir;

DKÖ5; "Güney tarafa bakan sınıflarda büyük cam olmaması. Varsa da kalın perde olması."

ÖEÖ1; "Sınıflara LED lamba takılabilir."

ÖKÖ1; "Sınıfların camlarına mutlaka film takılmalı."

4 sınıf öğretmeni (%8) idari denetim başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Öğretmenler sorunların idari denetim ile önlenebileceğini veya çözülebileceğini düşünmüştür. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

ÖKÖ16; "Sistemin iyileştirilmesi ve kontrolü sıklaştırılmalıdır."

ÖKÖ17; "Okul yöneticileri, bu sorunların çıkmaması için önlemler almalı."

2 sınıf öğretmeni (%4) ortak kullanım alanlarının iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Bu duruma ilişkin öğretmen görüşleri şöyledir;

DEÖ3; "Bahçelerin yeterli büyüklükte yapılması."

DKÖ3; "Branşlarla ilgili sınıflar zorunlu tutulabilir."

7 sınıf öğretmeni (%14) okul binasının iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Öğretmenler binaların eğitim-öğretim için önemi üzerinde durmuştur. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DEÖ3; "Binaların okul için özel proje ile yapılması."

DKÖ16; "Özellikle ilkökul çağı çocuklarının yaş grupları dikkate alındığında görsel açıdan, fiziki düzenleme açısından öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri her türlü düzenlemeler yapılabilir. Çocukların, öğrencilerin bulunmaktan zevk alacağı eğitim öğretim ortamları yaratılması için çalışılmalıdır."

2 sınıf öğretmeni (%4) sınıf boyutu iyileştirilmesi başlığı altında çözüm önerisi geliştirmiştir. Bu duruma ilişkin bazı öğretmen görüşleri şöyledir;

DKÖ5; "Sınıfların büyüklüğü (m2) arttırılmalıdır."

DKÖ9; "Daha geniş sınıflar yapılmalı."

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Sınıf öğretmenlerinin, öğrenme ortamlarının fiziksel düzenine ilişkin yaşadıkları sorunları belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: Sınıf öğretmenlerinin en fazla öğrenci sayısı, araç-gereç ve temizlik ile ilgili sorun yaşadıkları; en az tahtanın yeri, ortak kullanım alanları ve sınıf boyutları ile ilgili sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin en fazla öğrenci sayısının azaltılması, araç-gereçlerin ve temizliğin iyileştirilmesi ile ilgili; en az sınıf boyutunun, ortak kullanım alanlarının iyileştirilmesi ve etkinlik-sergi alanlarının çoğaltılması ile ilgili çözüm önerileri geliştirdikleri belirlenmiştir. Öğretmenlerin en çok yaşadıkları sorunlara ilişkin geliştirilen başlıklar ile bu sorunlara en çok geliştirdikleri çözüm önerileri sayısal olarak benzerdir. Özgan, Yiğit, Aydın ve Küllük (2011) kalabalık sınıfların öğretmenlerin her bir öğrenciye ayıracağı zamanı azalttığını belirterek bu konu ile ilgili; yeni okul binalarının yapılması ve mevcut okulların donanım açısından iyileştirilmesi çözüm önerilerini sunmuşlardır. Sınıf öğretmenleri öğrenci sayısı arttıkça eğitim verimliliğinin düştüğünü, özellikle özel okullarda öğrenci sayısının 20'nin üzerine çıkmaması gerektiğini vurgulamıştır. Yapılan araştırmalar, öğrenci sayısı az olan sınıfların akademik başarısının ve öğrenme düzeyinin, öğrenci sayısı çok olan sınıflara göre daha yüksek olduğunu ortaya koyarak öğrenci sayısı ile akademik başarı arasında ilişki olduğunu göstermiştir (Uludağ ve Odacı, 2002). Brophy'e göre (1988), öğrenci sayısı fazla olan sınıfın öğretmeni, sınıf içi düzeni sağlamak için daha fazla çaba sarfetmek zorunda kalmakta, böyle bir sınıfta kendisinin merkezde olduğu öğretim yöntemlerini tercih etmekte ve bu durum da sınıfta bulunan öğrencilerin sıkılmasına ve dikkatsizliğine neden olmaktadır. Öğrencinin moral ve enerjisini arttırmada önemli etkenlerden biri sınıf görünümüdür (Barker, 1982; Grubbaugh ve Houston, 1990 akt. Başar, 1997).

Öğretmenlerin sıklıkla dile getirdiği konulardan bir diğeri olan temizliğin eğitim-öğretimin fiziksel düzeni açısından önemi de bu çalışma ile görülmüş, öğrencilerin, ailelerin, personellerin bu konuda bilinçlendirilmesi ve idari kontrol ile bu sorunun aşılabileceği düşünülmüştür. Okullarda temizlik ve hijyen, sağlıklı bireylerin yetişmesi ve sağlık kültürünün tüm topluma yayılması için önemli ve üzerinde gerekli hassasiyet gösterilmesi gereken bir konudur (Kahveci ve Demirtaş, 2012). Vural ve Sadık (2003), temiz, iyi donanımlı ve bakımlı okulların sadece öğrenci motivasyonunu değil, akademik başarıyı da pozitif etkilediğini belirtmişlerdir. Burden (1995) ise; öğrencilere sağlanan imkanlar ile ihtiyaçların dengeli olmayışının çocuklarda istenmeyen davranışlara sebep olabileceğini, okul bina ve dersliklerinin ilk olarak öğrencilerin fizyolojik gereksinimlerine ve öğretim etkinliklerine uyumlu olması gerektiğini belirtmiştir (Akt. Vural ve Sadık, 2003).

Öğretimde araç-gereç kullanımı öğrenmeyi artırır. Kullanılan akıllı tahtalardan memnun olan, yalnızca ders içeriklerine uygun uygulamalar geliştirilmesine yönelik taleplerde bulunan öğretmenler, sınıfların kendine ait, kalıcı, pratik ve zaman kazandıran materyallerinin olması gerektiğini belirtmiş, materyallerin ders için önemini vurgulamışlardır. Öğretim görsel ve işitsel araçlarla desteklendiği zaman öğrencilerin ilgisini çekecek, böylelikle bu durum öğrencide duygusal tepkiler oluşturarak öğrenciyi motivasyonunu artıracaktır (Yalın, 2003). Bu sonuçlar ışığında şu önerilerde bulunulabilir:

- 1- Bu çalışma bundan sonra yapılacak olan çalışmalara ışık tutacaktır. Daha geniş alana yayıldığında daha fazla sorunlara ulaşıp çözümler geliştirilecek ve eğitimin niteliği arttırılabilecektir.
- 2- Bu çalışma örneklem sayısı artırılarak daha geniş kitleye uygulanabilir.
- 3- Gelecekte yapılacak olan okulların bina projelerinde ortak kullanım alanlarının daha düzenli planlanması ve okulların fabrikalardan uzak yerlerde yapılması bu alanlar ile ilgili yaşanan sıkıntıları azaltarak eğitimin niteliğini arttırabilecektir.
- 4- Öğrenci sayısının sınıf boyutlarına göre planlanması ve uygun yerleşim düzeninin sağlanması daha kaliteli bir öğrenme ortamının oluşmasında büyük katkı sağlayacağı düşünülerek bu iyileştirmelerin yapılması önerilebilir.
- 5- Öğrenme ortamlarındaki temizlik sorununun çözümü için daha fazla hizmetlinin okulda hizmet vermesi sağlanmalıdır

KAYNAKÇA

- Aydın, A. (2000). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Alfa Kitabevi.
- Başar, H. (1997). *Sınıf yönetimi (3. baskı)*. Ankara: Önder Matbaacılık Ltd. Şti.
- Başar, H. (1999). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Çalık, T. (2003). *Sınıf yönetimi ve özellikleri. Sınıf yönetimi (5.Baskı)*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Erden, M. (2001). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Erdoğan, İ. (2005). *Sınıf yönetimi (9.Baskı)*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Gökçe, F. (2014). *Sınıfta öğrenme ve öğretme sürecinin yönetimi (2. Baskı)*. Ankara: Pegem.
- Güven, B. ve Karataş, İ. (2004). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının sınıf ortamı tasarımları. *İlköğretim-Online*, 3(1), 25-34.
- Işık, H. (2007). Öğrenme ortamlarının fiziksel düzenlenmesi. İçinde: M. Şişman ve S. Turan (Ed.), *Sınıf yönetimi* (s. 28-39). Ankara: Öğreti Yayınları.
- Kahveci, G., & Demirtaş, Z. (2012). İlköğretim okulu 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin temizlik ve hijyen algıları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(2), 51-61.
- Karaçalı, A. (2006). Sınıf yönetimini etkileyen fiziksel değişkenlerin değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 145-155.
- Kıvrak, E., Yörük, S. ve Selamet, Ç. (2015). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi konusunda okullardaki rehberlik servisinden beklentileri (Afyonkarahisar örneği)* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Afyonkarahisar.
- Küçükahmet, L. (2002). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Miles, M. B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis : an expanded sourcebook (2nd Edition)*. Calif. : SAGE Publications.
- Özgan, H., Yiğit, C., Aydın, Z. ve Küllük, C. M. (2011). İlköğretim okulu öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin algılarının incelenmesi ve karşılaştırılması. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 617-635.
- Terzi, A. R. (2002). Sınıf Yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları. *Milli Eğitim Dergisi*, 155-156.
- Şaşan, H. H. (2002). *Yapılandırmacı öğrenme. Yaşadıkça Eğitim*, 74(75), 49-52.
- Şentürk, H., ve Oral, B. (2008). Türkiye’de sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 1-26.
- Şensoy, S. A. ve Sağsöz, A. (2015). Öğrenci başarısının sınıfların fiziksel koşulları ile ilişkisi. *Journal of Kırşehir Education Faculty*, 16(3), 87-104.
- Tabancalı, E. (2007). Sınıf ortamının fiziksel özellikleri. İçinde: H. Kıran (Ed.), *Etkili sınıf yönetimi* (61-80). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Uludağ, Z., ve Odacı, H. (2002). Eğitim öğretim faaliyetlerinde fiziksel mekân. *Milli Eğitim Dergisi*, 29, 153-154.
- Vural, R. A., ve Sadık, F. (2003). İlköğretim okul binalarının fiziksel açıdan değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 28(130), 16-23.
- Yalın, H. İ. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yeşilyurt, E., ve Çankaya, İ. (2008). Sınıf yönetimi açısından öğretmen niteliklerinin belirlenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 274-295.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Classroom management, which is perceived as providing discipline in the classroom, involves the formation of the physical order of the classroom manager, organizing the classroom communication, organizing the teaching activities according to these opportunities and providing a positive environment for the educational activities in the classroom (Aydın, 2000). Effective classroom management, defined as the provision and maintenance of an appropriate environment for learning, is the proper use of time, the elimination of the barriers of work of teachers and students, the management of resources, people and time in the classroom, and the participation of students in activities (Erdoğan, 2005). According to Kıvrak, Yörük and Selamet (2015), the physical characteristics of the classroom are very important for successful teaching. Physical environment has a direct effect on students' achievements and class size and number of students, class color and appearance, heat, light, noise, cleanliness and layout are classified (Tabancalı, 2007). Başar (1999) and Işık (2007) stated that the aim of physical arrangements is to make the student feel comfortable, to make the school and class attractive and thus to make the student willing to come to school, to motivate the students and to facilitate learning. In order to create a quality learning environment; class size should be sufficient for the number of students, students should be left to place their belongings, can move around easily, activity should be left. These areas make it easier for the teacher to move between students and take care of them closely (Erden, 2001). In recent years, teacher-centered education has been replaced by student-centered education (Gökçe, 2014). In student-centered education theory, the student aims to be more active both inside and outside the classroom and aims to make the learned knowledge permanent. The aim of this study is to determine the problems of primary education teachers about the physical order of learning environments. Within the framework of this general purpose, the following questions are sought;

- 1- What are the physical problems that primary education teachers face in relation to their learning environments?
- 2- What are the solutions that primary education teachers offer for the physical problems they face?

2. Method

In this study, which was carried out in order to determine the problems faced by primary education teachers in terms of physical order of learning environments, case study design was used as one of the qualitative research designs.

The universe of the study consists of primary education teachers in Bursa. The sample consisted of 50 primary school teachers selected among these teachers and working in schools in different socioeconomic environments. The sample group was selected with easily accessible case sampling.

The research was carried out with a total of 50 primary education teachers, 37 men and 13 women men working in two states and two private primary schools located in the center of Bursa city in the fall semester of 2017-2018 academic year. The research was carried out with 50 class teachers (37 female and 13 male) working in two state and two private primary schools in Bursa city center in the fall semester of 2017-2018 academic year. The study was conducted with teachers who could contribute on a voluntary basis.

While female teachers constituted 74% of the study group; male teachers make up 26% of the total. 44% of the teachers working in the private school are female, 6% are male. Teachers working in state school; 30% are female, 20% are male. The research data were collected through the form of two open ended questionnaires prepared with the aim of determining the opinions of the primary education teachers about the learning environments and the expert opinions. In the preparation of this form, the related field was examined and open-ended questions were formed within the scope of the purpose of the research. The prepared form has been presented to the opinion of the two experts in order to ensure the validity and is arranged according to the expert opinions. Descriptive analysis method was used to analyze the data obtained in the study. According to this approach, the data obtained are summarized and interpreted according to the predetermined themes. The descriptive analysis was conducted in four stages. In the first stage, a frame was formed by reading the data by the researchers. Within the framework of this framework, which was established in the second stage, the data were brought together and their common aspects were determined and titles were formed. The titles and findings were then arranged in a way that the reader could understand. The findings obtained in the last stage were tabulated as frequency and percentage. To increase the internal reliability of the study's data, the data were re-examined by two investigators and then two investigators met to examine the consistency between the analyzes. The consistency of the data coded by two researchers Miles and Huberman (1994) consensus / (divergence + consensus) was calculated using the formula. The overall agreement coefficient between the researchers was .81. It can be said that the research has enough internal reliability because it is considered that the cointegration coefficient is 70 or higher. In addition, in order to reflect the views of the primary education teachers in terms of physical arrangement of the learning environments more clearly, they are given the code numbers of Private School Female Teachers (ÖKÖ), Private School Male Teachers (ÖÖ), State School Female Teachers (DKÖ), State School Male Teachers , and teacher quotient (1,2,3 ...). (For

example: ÖÖÖ5 (Ö: Private school, K: Woman, Ö: Teacher, 5: 5th school teacher) These data are thought to increase the internal reliability of the research. is also important.

3. Findings, Discussion and Results

This study, which aims to identify the problems faced by primary education teachers in relation to the physical order of learning environments, has achieved the following results: Primary education teachers have had the greatest number of students, problems with equipment and cleaning; it has been determined that they have at least a problem with the place of the board, common areas and class sizes. Regarding the reduction of the maximum number of students of primary education teachers, the improvement of tools and cleaning; it has been determined that minimum class size, improvement of common areas and proposal of solutions for reproduction of exhibition-exhibition areas. The titles developed for the problems most experienced by the teachers and the solution suggestions they have developed for these problems are numerically similar. Özgan , Yiğit, Aydın and Küllük (2011) stated that crowded classes reduce the time that the teacher will share each student. New school buildings and improvement of existing schools in terms of hardware. Primary education teachers have emphasized that as the number of students increases, the productivity of education declines, especially in private schools, the number of students should not exceed 20. Research shows that there is a relationship between the number of students and academic achievement and that the academic success and the number of the students are higher in the classes with fewer students than in the ones with a large number of students (Uludağ and Odacı, 2002). It was also seen that this cleaning work, which is one of the teachers' frequent vocabulary, is important in terms of the physical arrangement of education and education. It has been thought that this problem can be overcome with the awareness of students, families, staff and administrative control. Precautions should be made on the importance of cleaning and hygiene in schools for the upbringing of healthy individuals and the spreading of the whole health culture (Kahveci and Demirtas , 2012). Vural and Sadik (2003) stated that clean, well-equipped, well-equipped schools affect not only morale but also academic success in a positive way. Again, according to Vural and Sadık (2003) 's transfer from Burden (1995); Burden (1995) stated that the imbalance of the facilities and the requirements provided to the students could lead to problem behaviors in children and stated that school buildings and classrooms should be able to respond to the needs firstly in accordance with the physiological needs of the students and the teaching activities. It is an unquestionable fact that using teaching materials in teaching increases learning. Teachers who are satisfied with the intelligent boards used and who are in demand for the development of applications only for the course content have stated that classes should have their own, permanent, practical and time-saving materials and emphasize the importance of materials for the course. If instruction is provided through audiovisual means, it will attract the attention of the students and motivate the student by creating emotional reactions in the student (Yalın, 2003). This work will then shed light on the work to be done. When it is spread over a wider area, more problems will be reached, solutions will be developed and the quality of education will be increased. The number of samples can be increased. More regular planning of common areas in the buildings of future schools and construction of schools away from the factories may increase the quality of education by reducing the difficulties related to these areas. The planning of the number of students according to the class sizes and the provision of proper layout can be suggested to make a great contribution to the formation of a better learning environment. In order to solve the problem of cleanliness in learning environments, more services should be provided in the school.